

มะเดื่ออุทุมพร

Ficus racemosa L.

MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง : มะเดื่อเกลี้ยง, เตื่อน้ำ, เตื่อใหญ่

ไม้ต้น ไม้อาศัยไม้อื่น ผลัดใบช่วงสั้น สูงได้ถึง 30 เมตร เรือนยอดค่อนข้างเปิด กิ่งใหญ่แผ่กว้าง เปลือก สีเทา ออกซมพุ่มถึงน้ำตาลอ่อน เรียบเมื่ออ่อน แก่เริ่มหยาบและมีเกล็ด เปลือกในออกสีชมพู มียางสีครีมชมพูหรือออกน้ำตาล ใบ กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 6-20 เซนติเมตร ออกสลับเรียงเวียน รูปขอบขนานแกมรี ถึงรูปไข่แคบ ปลายทู่หรือแหลม โคนรูปลิ้ม พบน้อยโคนกลม ไม่เบี้ยว ขอบเรียบหรือจักห่างๆ โกล้ปลายยอดอ่อนมีขนละเอียด ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบาง เกลี้ยงหรือมีขนกระจายเฉพาะด้านบน มีขนสีขาวละเอียดหรือมีขนเล็กน้อยด้านล่าง เส้นใบจากโคนยาวประมาณ 1/4 ของใบ มักจางยาวไปใกล้ขอบ ไม่แตกแขนง มีต่อมไขที่ซอกใบ เส้นใบข้าง 5-9 คู่ คุบนๆเป็นวงเป็นร่องด้านบน เส้นใบย่อยคล้ายชั้นบันได ก้านใบยาว 1.5-7 เซนติเมตร เกลี้ยงหรือมีขนอ่อนมีสะเก็ด หูใบยาว 0.5-1.2(2) มิลลิเมตร ร่วงเร็ว หรือค่อนข้างติดทน กิ่งต้น มีขนละเอียดเมื่ออ่อน แก่เป็นสะเก็ด ผล ขนาด 3-5 เซนติเมตร มีก้านขั้ว ยาว 0.3-1.2 เซนติเมตร ออกเป็นช่อแน่น อาจแตกแขนงใหญ่แข็ง ยาวได้ถึง 25 เซนติเมตร ออกตามลำต้นและกิ่งใหญ่ ผลทรงกลมหรือรูปลูกแพร์ ปลายแบนหรือบวมเล็กน้อยสีเขียวอมเหลือง สุกสีชมพูส้มถึงม่วงแดง มักมีขี้ด มีขนละเอียด ไม่มีเกล็ดด้านข้าง

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โจนฮัน ไม้บ้านภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : วนวิทย์พันธุ์ไม้และศูนย์วิจัยฯ จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพที่ 1-2 https://www.qsbj.org/Database/Botanic_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=1721

ภาพที่ 3. <http://book.baanlaesuan.com/plant-library/ficus-racemosa/>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะตาด

Dillenia indica L.

DILLENIACEAE

ไม้ต้นไม่ผลัดใบ สูงถึง 25 เมตร ลำต้นคดงอ มีปุ่ม กิ่งก้านใหญ่แผ่กระจาย เปลือก สีน้ำตาลอมส้ม แตกเป็นแผ่นบาง ใบ กว้าง 6-12 เซนติเมตร ยาว 15-30 เซนติเมตร รูปขอบขนานปลายทู่หรือแหลมสั้น โคนสอบแคบ ด้านบนสีเขียวสดเป็นมันและเกลี้ยง ด้านล่างมีขนกระจาย ขอบใบจัก เส้นใบ 25-40 คู่เห็นชัด ก้านใบยาว 4-8 เซนติเมตร โอบกึ่งที่โคน ก้านดอกกว้าง 15-20 เซนติเมตร สีขาว ออกเดี่ยวที่ปลายกิ่ง บานคว่ำหน้าลง ก้านดอกยาว 4-8 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงรูปไข่กว้าง 3-5 เซนติเมตร ยาว 4-6 เซนติเมตร หนาถึง 10 มิลลิเมตร ที่ใกล้โคนกลีบ กลีบดอกกว้าง 5-6.5 เซนติเมตร ยาว 7-9 เซนติเมตร เกสรเพศผู้สีส้มอยู่เป็นสองกลุ่ม กลุ่มนอก (มีประมาณ 500 อัน) ยาว 13-15 มิลลิเมตร กลุ่มใน (มีประมาณ 25 อัน) ยาว 20-22 มิลลิเมตร ปลายโค้งรังไข่มี 14-20 อัน กว้างประมาณ 3 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 14 มิลลิเมตร ผล ยาว 8-10 เซนติเมตร กลม สีเขียวอมเหลือง เมื่อแก่ไม่แตก เมล็ดมีขนตามขอบ ไม่มีเนื้อหุ้ม พบทั่วไปตามลำธารทั่วไปในภาคใต้ สังเกตง่ายที่เปลือกและใบสีเขียวสด ออกดอก แฉก ดอกใหญ่กว่าดอกอื่นในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชยอน พันดา สีหิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม่ป่าภาคใต้ แม่ – พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=2842>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะปริง

Bouea oppositifolia (Roxb.) Adelb.

ANACARDIACEAE

ไม้ต้น สูงถึง 6-30 เมตร ไม่ผลัดใบหรือผลัดใบช่วงสั้น เรือนยอดแน่น กิ่งต่ำๆห้อยลง เปลือกสีน้ำตาลอมส้มถึงสีน้ำตาลออกม่วงเข้ม เรียบหรือแตกเป็นร่องตื้นหรือเป็นแผ่น เปลือกในสีชมพูอมส้มถึงสีน้ำตาลอมแดง ใบเดี่ยว ออกตรงข้ามแผ่แบน รูปรีแคบถึงรูปใบหอกแกมขอบขนาน กว้าง 12.4 เซนติเมตร ยาว 4-12 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม พบน้อยที่ปลายทู่ โคนแหลม ขอบเรียบ ใบอ่อนสีม่วงห้อยเป็นพู่ไหวอ่อน ใบแก่ หนาคล้ายแผ่นหนัง สีเขียวเข้มขุ่นด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่าหรือสีออกเทาเกลี้ยงทั้งสองด้าน มีกลิ่นฉุนเมื่อขยี้ใบ เส้นกลางใบบนด้านบน เส้นใบ 8-16 คู่ เล็กเรียว จมด้านบนบนด้านล่าง เส้นใบย่อยเป็นร่างแหละเอียด จางทั้งสองด้าน ก้านใบเล็กเรียว ยาว 0.7-1.5 เซนติเมตร กิ่งเล็กเรียว ตามข้อมักแบน สีน้ำตาลเข้ม เกลี้ยง ตารูปกรวยแคบ ยาว 5-10 มิลลิเมตร ดอก ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร เล็ก สีขาวถึงสีเหลืองอมเขียวอ่อน ดอกเพศผู้และดอกสมบูรณ์เพศอยู่บนต้นเดียวกัน ออกเป็นช่อ แตกแขนงยาวถึง 25 เซนติเมตร ที่ซอกใบหรือ ปลายกิ่ง ก้านดอก ยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงปลายมีแฉก รูปไข่กว้าง 3-5 เซนติเมตร พวยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร กลีบดอกรูปขอบขนาน 3-5 กลีบ ยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร ไม่เท่ากัน มีสันตรงกลาง เกสรเพศผู้ที่สมบูรณ์ 3-5 อัน ยาวประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ติดรอบจานฐานดอกเล็กแบน รั้งไข่เหนียววงกลีบยาว ประมาณ 1 มิลลิเมตร มี 1 ช่อง มีก้านเกสรเพศเมียสันติดตรงกลาง ผล รูปไข่หรือไข่กลับ ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร สุกสีเหลืองถึงส้ม เกลี้ยง เปลือกบาง มีเนื้อ ผงแข็งชั้นในแข็ง ภายในมี 1 เมล็ด เนื้อนุ่ม กินได้ พันธุ์ป่ามักมีรสเปรี้ยว พบทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำถึงสูง 600 เมตร ปลูกตามบ้าน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม่ป่าภาคได้ แฉม - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะพร้าวหนู

Arenga obtusifolia Mart.

ARECACEAE

ปาล์มกอ สูงได้ถึง 15 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางต้น 30 เซนติเมตร มีรอยกาบใบเป็นวงเห็นได้ชัด ต้นแตกหน่อห่าง ใบ ใบประกอบแบบขนนก 12-15 ทาง กาบใบแยกเล็ก ขอบกาบใบเป็นเส้นแห้งแข็ง สานกันเป็นร่างแหสีดำ บางครั้งเปลี่ยนเป็นเส้นแหลม ยาวได้ถึง 1 เมตร ก้านใบอ้วนยาว 60-90 เซนติเมตร แผ่นใบยาว 8-10 เมตร ปลายห้อยลง มีใบย่อยได้มากถึงด้านละ 100 ใบ ใบขนาด 6-9x100-150 เซนติเมตร ใบรูปใบหอก เรียงกันเป็นกลุ่ม และเรียงต่างระนาบกัน ไม่เป็นระเบียบ ใต้ใบสีเทาเงิน ขอบใบเป็นคลื่น ปลายใบห้อยลงและหยัก ดอกเป็นช่อ ออกระหว่างกาบใบ 3-4 ช่อ เจริญจากโคนขึ้นไปหาปลาย ช่อดอกรวมกันยาวได้ถึง 1.50 เมตร ก้านช่อดอกอ้วนและชี้ตั้งขึ้น ยาว 75 เซนติเมตร ช่อดอกยาว 60-75 เซนติเมตร ห้อยลง แตกกิ่งย่อยแผ่ออกจำนวนมาก ยาว 45 เซนติเมตร ผล รูปรี ขนาด 3-4x5-6 เซนติเมตร มี 1-4 เมล็ด ผลแก่สีเหลือง เมล็ดยาวรีและแบนสีดำ พบในป่าขึ้นทางภาคใต้ ที่ความสูง 500-800 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล แถบจังหวัดสงขลา ปัตตานี นราธิวาส และยะลา กระจายพันธุ์ในเขตชายแดนไทย-มาเลเซีย เกาะขวา และเกาะสุมาตรา ช่อสังเกตุ มะพร้าวหนูมีลักษณะคล้ายกับฉฉ (A. pinnata) และรังกับ (A. westerhoutii) ต่างกันที่สองชนิดหลังเป็นปาล์มลำต้นเดี่ยวช่อดอกมีขนาดใหญ่และห้อยลง แต่มะพร้าวหนูนั้นแตกช่อดอกจากด้านล่างขึ้นด้านบนไปเรื่อยๆ โดยที่ต้นแม่ไม่ตายเหมือนชนิดอื่น

ข้อมูลอ้างอิง : ชุนศักดิ์ วิชารกร. ปาล์มและปรงในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: บ้านและสวน, 2548. 271 หน้า

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Arenga+obtusifolia>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้พุ่ม เล็ก สูงถึง 12 เมตร เปลือก สีครีมถึงน้ำตาล แตกเป็นแผ่นตื้น เปลือกในสีส้ม มียางมาก ใบ กว้าง 4.5-8 เซนติเมตร ยาว 15-26 เซนติเมตร (ยาวน้อยกว่า 3 เท่าของความกว้าง) รูปใบหอกแกมขอบขนาน ปลายแหลม กว้าง ถึงสอบเรียว โคนทุติงกลมหรือค่อนข้างเป็นรูปหัวใจ เนื้อคล้ายหนัง สีเขียวเข้มด้านบน มีขนละเอียด โดยเฉพาะ ที่โคนเส้นกลางใบด้านล่าง เส้นใบเล็ก 13-18 คู่ มีเส้นสันแฉมระหว่างกลาง โค้งและไปเชื่อมกันใกล้ขอบใบ โดยเฉพาะช่วงบน ค่อนข้างนูน ก้านใบใหญ่ยาว 1-1.8 เซนติเมตร ขนแน่นโคนเป็นปีกปิดตายอด กิ่งใหญ่มี 4 สันหรือร่อง แห่งสีกอกเหลือง มีขนที่ปลาย ดอกเพศผู้ยาว 1 เซนติเมตร สีเขียวอ่อนถึงครีม กลมหรือรูปประฆัง ออกเป็นช่อกระจุก แน่น มีหลายดอกบนปุ่มเล็กแข็งตามกิ่งใต้ตาใบ ก้านดอกยาวถึง 0.4-1 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ อาจพบ 4-6 กลีบ ยาว 3-5 มิลลิเมตร กลม มีขน กลีบดอก 5 กลีบ ยาว 7-9 มิลลิเมตร ไม่ค่อยบาน กลมหรือรูปไข่ ปลายทุติง เกสรเพศผู้ ประมาณ 40 อัน อยู่ด้วยกันเป็น 5 มัดล้อมจานฐานดอก นุ่มเป็นลอน ไม่มีเกสรเพศเมียเป็นหมัน ดอกสมบูรณ์เพศยาว 1.2 เซนติเมตร กลิ่นเปรี้ยว ออกพร้อมต้นแต่ต่างช่อ ก้านดอก ยาว 0.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงและกลีบดอกคล้ายในดอกเพศผู้ เกสรเพศผู้ 5 มัด แต่ละมัดมี 1-4 อัน ติดสลับกับแฉกของฐานดอก 5 แฉก นุ่ม รังไข่ 5 ช่อง รูปไข่หรือกลม ยอดเกสรเพศเมียใหญ่ มีรังไข่ 5 แฉก ผล ยาว 4-6 เซนติเมตร ก้านผลใหญ่กลมหรือแบน ยาว 0.5-1 เซนติเมตร มีร่องต้นตามแนวตั้ง 5-8 ร่อง หรือเป็นสัน โดยเฉพาะส่วนบน ปลายทั้งสองด้านกลมหรือมน มียอดเกสรเพศเมียเล็ก 5 แฉก ติดที่ก้านเกสรเพศเมียซึ่งยาว 1-2 มิลลิเมตร เนื้อนุ่ม สุกสีเขียวสดเป็นมันถึงเหลืองอ่อน แห่งสีน้ำตาลมันถึงดำและย่นขีด เมล็ดใหญ่ 1-5 เมล็ด มีเนื้อหนาสีส้ม กินได้แต่เปรี้ยวมาก พบในป่าดิบที่ต่ำตามเชิงเขาหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ ฟินดา สิริสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม – พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปพ., 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ภาพต้นซ้าย : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=2925>
ภาพต้นขวา : <https://www.flickr.com/photos/adadulitoka/15093402780/in/photostream/>

Garcinia pyrifera Ridl.

CLUSIACEAE

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตถุธรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตถุธรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะพูดป่า

Garcinia nervosa Miq.

CLUSIACEAE

ไม้ต้น เล็กถึงกลาง สูงถึง 20 เมตร เรือนยอดแน่น รูปกรวยแคบ เปลือก สีน้ำตาล แตกเล็กน้อยเป็นแผ่น เปลือกในมียางสีครีมหรือสีเหลืองอ่อน ใบ ใหญ่มาก รูปขอบขนานแคบ ถึงรูปใบหอกแกมขอบขนาน กว้าง 9-17 เซนติเมตร ยาว 30-55 เซนติเมตร ปลายแหลมกว้าง โคนกลมถึงรูปหัวใจต้น เนื้อหนาค่อนข้าง เกลี้ยง หรือมีขนละเอียดด้านล่าง ทั้งสีเขียวออกเหลืองถึงสีเขียวอมเทา เส้นใบชัดประมาณ 20 คู่ ขนานกัน โคนเล็ก น้อยเป็นวงและไปเชื่อมกันใกล้ขอบใบ ค่อนข้างเป็นร่องด้านบน ฐานใบยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร กิ่งหนา 4 สัน มีลายเป็นสันนูนแข็ง ไม่เป็นระเบียบ ดอก ดอกเพศผู้ยาว 1.6 เซนติเมตร สีเขียวอ่อนถึงสีขาว ครีมนวลหรือรูปประฆัง มีช่องเปิดเล็กๆ ที่ปลาย ออกเป็นช่อแน่น บนปุ่มเล็ก แข็งตามกิ่งได้ตาใบ ก้านดอกเล็ก ยาว 1-2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ไม่เท่ากัน ด้านนอกสั้นกว่า กลมโค้ง เนื้อหนาค่อนข้าง ด้านนอกขน ละเอียด กลีบดอก 5 กลีบ เท่ากัน ยาวประมาณ 3 เท่าของกลีบเลี้ยง กลมโค้ง ไม่ค่อยบานออก เกสรเพศผู้ จำนวน มากอยู่เป็น 5 มัดสั้น ล้อมรอบเกสรเพศเมียเป็นหมันขนาดเล็ก ดอกเพศเมียยาวประมาณ 2 เซนติเมตร สีเขียวอมเหลืองออกเป็นช่อแน่นมี 8-10 ดอก ตามซอกใบ ก้านดอกยาวถึง 3 เซนติเมตร ใหญ่และเป็นร่อง กลีบ เลี้ยงและกลีบดอกคล้ายในดอกเพศผู้ แต่ใหญ่กว่า เกสรเพศผู้เป็นหมัน เล็ก 5 อันติดสลับกับต่อมใหญ่ สีเหลือง นุ่มบนจานฐานดอก รังไข่ 5 ช่อง รูปไข่หรือชวบน้ำป่องตรงโคน ปลายแคบไปยังก้านเกสรเพศเมีย ยอดเกสร เพศเมียเป็นรังไข่ 5 แฉก ผล ยาว 6-10 เซนติเมตร ทรงกลมถึงรูปไข่หรือรูปลูกแพร์ ปลายทุ่หรือเป็นยอดสั้น มียอดเกสรเพศเมีย 5 พูชี้ สุกสีเหลืองมีแต้มสีออกแดง ทั้งสีน้ำตาลอมดำมันและย่น เมล็ดสีแดง 2-5 เมล็ด มีเนื้อบางสีขาวล้อมรอบ พบกระจายในป่าดิบที่ต่ำ มักขึ้นใกล้ลำน้ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์, พินดา สิทธิสุนทร กองกานตา ขยาด ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกทางชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกทางชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะเฟืองช้าง

Lepisanthes tetraphylla Radlk.

SAPINDACEAE

ชื่ออื่น : ครูด ประ มะคำดีควาย เฟืองสะกลาง มะแฟน มะเฟืองป่า มะโอะจำ

ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูง 15-23 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มมนค่อนข้างกลม โคนต้นเป็นพูพอน เปลือกสีเทาปนเทา แตกออกเป็นแผ่นบาง ใบประกอบขนนกชั้นเดียว ปลายคู่ เรียงเวียนสลับ ใบย่อยเรียงตรงข้าม 2 คู่ ใบรูปไข่ กว้าง 3-11 เซนติเมตร ยาว 5-28 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ฐานใบสอบ ผิวใบด้านบนเกลี้ยง ด้านล่างมีขนสั้นนุ่ม ขอบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นแขนงใบข้างละ 5-11 เส้น ดอก สีขาว สีขาวอมเขียว สีครีม หรือสีชมพู มีกลิ่นหอมคล้ายพิทูล ออกเป็นช่อแบบกระจุกตามกิ่งเหนือรอยแผลใบ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ แบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นนอก 2 กลีบ ชั้นใน 3 กลีบ รูปรีถึงกลมหรือรูปไข่ถึงไข่กลับ เกือบหรือมีขน ด้านใน กลีบดอก 4 กลีบ รูปรีกว้างถึงรูปขอบขนานหรือรูปไข่ผิวด้านในเกลี้ยง ยกเว้นโคนดอกมีขน ออกดอก มกราคมถึง กุมภาพันธ์ ผลสดแบบมีเนื้อเมล็ดเดียว ทรงกลมหรือรี สีเหลือง เทาหรือเทาเข้ม เมล็ดสีน้ำตาล ขนนานใหญ่ เป็นผลเดือน มีนาคมถึงเมษายน พบขึ้นในป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคตะวันตกเฉียงใต้ โดยพบที่ความสูงตั้งแต่ใกล้ระดับน้ำทะเลจนถึงประมาณ 1,200 เมตร ในต่างประเทศพบในอินเดีย ศรีลังกา พม่า ภูมิภาคอินโดจีน มาเลเซีย

อ้างอิง : http://biodiversity.forest.go.th/index.php?option=com_dofplant&view=showone&id=84

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Lepisanthes+tetraphylla>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะไฟ

Baccaurea ramiflora Lour.

PHYLLANTHACEAE

ชื่ออื่น : ขี้หมี แซ่เครือแซ่ ผะยั้ว มะไฟ มะไฟกา มะไฟป่า ส้มไฟ ห้มกั๋ง

ไม้ต้น สูงได้ถึง 15 เมตร ใบรูปรีถึงรูปใบหอก หรือแกมรูปไข่กลับ ยาว 7-25 เมตร ปลายแหลมยาว โคนรูปลิ้ม เส้นแขนงใบข้างละ 4-9 เส้น ก้านใบยาว 1-6 เซนติเมตร ช่อดอกออกเป็นกระจุกหลายช่อ ยาว 8-15 เซนติเมตร ช่อดอกเพศเมียยาวไม่เกิน 10 เซนติเมตร ดอกสีเหลือง ใบประดับยาว 3-4.5 มิลลิเมตร ไม่มีใบประดับย่อย ดอกเพศผู้ก้านดอกยาว 1-2.5 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงยาว 1-2.5 มิลลิเมตร ดอกเพศเมียก้านดอกและกลีบเลี้ยงยาวกว่าเล็กน้อย เกสรเพศผู้ 5-8 อัน ไร้ก้านเกสรเพศเมีย ยอดเกสรยาวประมาณ 0.5 มิลลิเมตร เรียบ ผลกลมหรือรูปไข่ ปลายมีติ่งแหลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-2.8 เซนติเมตร สุกสีเหลือง เมล็ดยาว 1-1.5 เซนติเมตร เยื่อหุ้มสีขาวหรืออมเหลือง พบที่อินเดีย รวมหมู่เกาะนิโคบาร์ ภูฏาน จีนตอนใต้ พม่า ภูมิภาคอินโดจีน คาบสมุทรมลายู ในไทยพบทุกภาค ขึ้นตามป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง และป่าดิบเขา ความสูงถึงประมาณ 1,700 เมตร ปลุกเป็นไม้ผล มีหลายพันธุ์ เปลือกและเนื้อไม่มีสรรพคุณด้านอนุมูลอิสระ

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnames=Baccaurea0ramiflora0Lour.>

ภาพประกอบ : ภาพถ่ายต้น : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Baccaurea+ramiflora>

ภาพผล : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnames=Baccaurea0ramiflora0Lour.>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะไฟกา

Baccaurea parviflora (Mull. Arg.) Mull. Arg.

PHYLLANTHACEAE

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 8 เมตร แตกกิ่งด้านข้าง ใบ กว้าง 2-9.5 เซนติเมตร ยาว 5-23 เซนติเมตร รูปรีถึงไข่กลับ โคนแคบ ใบแก่เนื้อคล้ายแผ่นกระดาษ เกลี้ยงทั้งสองด้าน ด้านล่างไม่มีจุดต่อม เส้นใบ 5-10 คู่ ก้านใบยาว 0.5-5 เซนติเมตร เกลี้ยง หูใบยาว 3-7 มิลลิเมตร ดอกเพศผู้ขนาด 1-5 มิลลิเมตร ด้านนอกสีเหลือง ถึงสีม่วง ออกเป็นช่อเรียวยาว 10-20 เซนติเมตร ตามตุ่มบนลำต้น มีหลายช่ออยู่ด้วยกัน ใบประดับยาว 0.3-1.6 มิลลิเมตร ก้านดอกยาว 0.5-6 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ขนาด 0.5-3 มิลลิเมตร แต่ละกลีบมีรูปร่างและ ขนาดไม่เท่ากัน เกสรเพศผู้มี 5-7 อัน ยาว 0.5-1 มิลลิเมตร ก้านชูอับเรณูตั้งตรง ดอกตัวเมียขนาด 5-7.5 มิลลิเมตร สีแดงสด (พบบ้างที่มีสีเหลืองหรือขาว) ออกเป็นช่อยาว 15-30 เซนติเมตร ออกที่โคนต้นติดดิน ก้าน ดอกยาว 2-6 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ขนาด 3-8 มิลลิเมตร รูปรีแคบหรือรูปไข่กลับ รังไข่เป็นสัน 4-6 สัน ยอดเกสรเพศเมียขนาดประมาณ 1.5 มิลลิเมตร จักจี้หรือเป็นง่าม ก้านเกสรเพศเมียยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร ผล กว้าง 0.7-1.5 มิลลิเมตร ยาว 1.6-3.2 มิลลิเมตร สีแดงชุน เมื่อแก่สีม่วงถึงดำ รูปรีหรือคล้ายกระสวย เป็น สันแคบ 4-6 สัน มีเนื้อ แก่ไม่แตก เกลี้ยง เมล็ดมีเนื้อสีขาวหรือสีม่วงอมแดง รสเปรี้ยว พบในป่าเดิมหรือป่ารุ่น สูงได้ถึง 1,250 เมตร ตามเชิงเขาหรือป่าพรุที่แล้ง จังหวัดชุมพรถึงสตูล

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพถ่ายต้น : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพดอก/ภาพผล : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordname=Baccaurea0parviflora0\(M%3%BCIL.0Arg.\)0\(M%3%BCIL.0Arg.\)](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordname=Baccaurea0parviflora0(M%3%BCIL.0Arg.)0(M%3%BCIL.0Arg.))

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

